

ЗМІСТ

- 1.Зміст і область застосування
- 2.Формування особистості майбутнього фахівця в сучасних умовах
- 3.Загальні положення про виховну роботу зі студентами
- 4.Основні напрямки формування особистості майбутнього фахівця
  - 4.1 Професійна підготовка
  - 4.2 Виховання патріотизму й інтернаціоналізму
  - 4.3 Моральне виховання особистості
  - 4.4 Естетичне виховання особистості
  - 4.5 Виховання фізично й духовно здорової особистості, пропаганда здорового способу життя
5. Форми й методи виховної роботи зі студентами
6. Форми й методи позааудиторної виховної роботи зі студентами
7. Організаційне забезпечення системи виховання студентів

1.Зміст і область застосування

1.1 Виховної роботи зі студентами в коледжі розроблена з метою створення нормативної бази системи виховної роботи в коледжі.

Виховна робота здійснюється у відповідності зі стратегією державної молодіжної політики України, указами Президента, документами Міністерства освіти й науки України по напрямках:

- професійна підготовка;
- моральне виховання;
- патріотичне виховання;
- естетичне виховання;
- фізичне виховання;
- трудове виховання

2.Формування особистості майбутнього фахівця в сучасних умовах

Сучасне українське суспільство характеризують динамічні зміни в економіці, політиці, у відносинах між суспільством і особистістю. Процеси диференціації й інтеграції, інтенсивні соціальні переміщення, ріст соціальної активності різних суспільних груп, нові соціально-економічні умови розвитку суспільства вимагають переоцінки й переосмислення статусу фахівця, і особистості як члена суспільства.

Фахівець – випускник вищого навчального закладу являє собою, з одного боку, особистість, з іншого боку – працівника. Фахівець як працівник характеризується такими якостями як професійні знання, уміння й навички, необхідні для виконання їм професійних обов'язків. Фахівець як особистість характеризується життєвими цінностями, мотивацією, сприйнятими соціальними нормами, що регулюють його діяльність.

Концепція формування й становлення фахівця нового типу включає елементи виробничо-трудової й соціальної інфраструктури, враховує всі особливості розвитку й реалізації потенціалу студента, забезпечує сприятливі умови для його професійної підготовки й духовного розвитку, фізичного й морального здоров'я.

Свою роботу педагогічний колектив буде, опираючись на ідеї гуманізації, і направляє зусилля на формування нової гуманітарної культури

й гуманітарного середовища в коледжі. Саме формування такого середовища через навчальний процес і поза навчальну роботу забезпечує якісну підготовку фахівців.

3. Загальні положення про виховну роботу зі студентами

Формування особистості майбутнього фахівця є основним завданням системи вищої освіти, що забезпечує розвиток і становлення професіонала, громадянина, інтелігента, що володіє сучасним науковим світоглядом, здатного до професійного, інтелектуального і соціальної творчості.

Найважливішими напрямками виховної роботи в коледжі слід вважати:

- посилення виховного аспекту професійної підготовки з урахуванням світоглядних знань;
- комплексне вирішення взаємозалежних проблем в області здійснення навчального процесу, організації побуту, дозвілля й відпочинку, художньої й науково-технічної творчості, розвиток фізичної культури й спорту, формування здорового способу життя;
- створення комфортного соціально-психологічного клімату, атмосфери довіри й творчості, забезпечення реальних умов для розвитку учасників виховного процесу на засадах педагогіки співробітництва, демократії й гуманізму, їх активної взаємодії;
- удосконалення фундаментальної підготовки в області соціально-гуманітарних, загальнонаукових і технічних дисциплін. Це розглядається як база загальнокультурної, соціальної й науково-технічної основи формованої системи знань, культури, сучасного світогляду, а також таких необхідних якостей фахівця, як універсальність, здатність до самоосвіти, професійної мобільності;
- пошук найбільш ефективних шляхів засобів виховання студентів у всіх сферах їх життєдіяльності

Формовані у вищій школі соціально-значимі якості особистості майбутнього фахівця:

- світоглядні (гуманізм, натхненність, гармонійність, цілісність);
- професіоналізм (професійна компетентність): наявність знань, умінь, навичок, творчих здібностей, активності, відповідальності;

- соціальна активність (комунікативність, колективізм, мужність, воля, оптимізм, наполегливість, енергійність, організованість, мобільність, дисциплінованість, чесність і ін.);
- певний культурний і інтелектуальний рівень;
- цивільна зрілість.

4. Основні напрямки формування особистості майбутнього фахівця

4.1 Професійна підготовка

Найважливіший елемент у системі підготовки майбутнього фахівця, його формування як особистості – сучасні знання.

Професійна підготовка повинна спрямована на:

- розвиток у студентів потреби до навчання, виховання відносин до праці й професіоналізму як до вищих моральних і життєвих цінностей;
- формування вмінь і практичних навичок ефективного використання фундаментальних і природничо-наукових знань;
- формування трудової активності у всіх сферах освітньої діяльності, в оволодінні передовими прийманнями й засобами.

Найважливішими напрямками вдосконалювання професійної підготовки фахівців вважається:

- організація навчального процесу на основі передових педагогічних технологій, що забезпечують можливість вибору моделі навчання й одержання студентом комплексу знань, що максимально відповідають його потребам, ідеалам, цінностям і індивідуальним здатностям (розробка планів і програм, форм і методів навчання, що індивідуалізують різні моделі підготовки, взаємин між студентами й викладачами);
- забезпечення умов для розвитку творчої самоосвітньої діяльності студентів (раціональне планування, організація й контроль самостійної роботи студентів, використання різних форм і методів організації виховного процесу, розвитку самостійності й ініціативи).

4.2 Виховання патріотизму й інтернаціоналізму

Виховання патріотизму й інтернаціоналізму припускає:

- формування знань із проблем інтернаціоналізму й патріотизму, розуміння ролі національного питання в сучасних умовах;
- виховання в студентів почуття усвідомлення себе громадянином України, появи духовно здоровішої любові до своєї Родини, своєму народу, відданості й самовідданого їм служіння, розуміння справжніх обов'язків перед суспільством і державою.

4.3 Моральне виховання особистості

Моральне виховання повинне спрямоване на:

- формування й розвиток моральності особистості як заходу засвоєння нею загальнолюдських і традиційно-національних гуманістичних цінностей, яка виражається в ступені усвідомлення студентом істини добра, справедливості, волі совісті, честі, і вихованості шляхетності, чесності, порядності, справедливості й відповідальності;
- розвиток самосвідомості й соціального оптимізму, сформованості, стійкості й зрілості гуманістичного світогляду й історичної свідомості, готовності й здатності до соціально відповідальної поведінки й діяльності.

4.4 Естетичне виховання особистості

Естетичне виховання повинне спрямоване на:

- задоволення духовних запитів і інтересів особистості;
- розвиток естетичних здатностей, здоровіших потреб і високого естетичного смаку;
- розвиток навичок естетичної культури.

4.5 Виховання фізично й духовно здоровішої особистості

Фізичне виховання є масовим засобом активізації навчальної й виховної діяльності студентів і повинне спрямоване на:

- всебічний розвиток фізичних і духовних сил, підвищення працездатності, творчої активності й довголіття майбутніх фахівців;
- розвиток у студентів знань по фізичній культурі й спорту;
- впровадження й фізичної культури й спорту в побут студентів, проведення оздоровчої роботи й пропаганди санітарно-гігієнічних знань;

- прийняти програму по організації роботи в профілактиці наркотичної, алкогольної, нікотинової й інших видів залежностей, а також ВІЛ-інфекцій у студентів.

5. Форми й методи виховної роботи зі студентами

5.1 Організація навчально-виховного процесу

Найбільший виховний вплив на студентів у стінах коледжу виявляє організація виховного процесу, що створює атмосферу активного, творчого оволодіння спеціальністю.

Основним вимогами до організації навчального процесу, що забезпечує підготовку ініціативних фахівців, що творчо мислять, є:

- відповідність підготовки фахівців державним кваліфікаційним характеристикам і навчальним планам, покликаним забезпечити реальну єдність навчально-виховного й наукового процесу й дати можливість мобільно, залежно від потреб, що постійно розвиваються, суспільства й виробництва, міняти його зміст і пріоритети;
- систематичний аналіз і узагальнення й досвіду роботи циклових комісій по застосуванню різних форм і методів навчально-виховної діяльності, що найбільше ефективно формують професійні якості студентів, що й відповідають завданням соціально-економічного розвитку суспільства в сучасних умовах;
- проведення оглядів-конкурсів академічних груп, предметних олімпіад і т.п.; організація проведення науково-технічних конференцій, вистави студентських робіт на конкурси й огляди і т.д.;
- створення умов для розвитку студентського самоврядування питаннями трудового й професійного виховання.

5.2 Створення системи загальної й спеціальної поінформованості студентів

Безперервне інформування студентів про різні сфери життєдіяльності коледжу протягом усього періоду їх навчання забезпечується створенням постійно оновлюваної системи вистави інформації, що включає в себе:

- організація тематичних виставок, інші форми активної взаємодії з бібліотекою, музеями, центрами;

- створення різних буклетів, довідкової літератури т.д.;
- зустрічі зі студентами курсів, випускниками коледжу і т.д.;
- проведення загальних заходів, урочистих свят;
- постійне інформаційне наповнення інтернет-сайту коледжу;

Система інформації забезпечує:

- ознайомлення студентів із традиціями коледжу, його структурою, правилами внутрішнього розпорядку, правами й обов'язками студентів і т.д.; організацією навчального процесу; завданнями й напрямками діяльності різних підрозділів і громадських організацій коледжу; можливостями культурного, духовного й фізичного розвитку в стінах коледжу й за його межами;
- формування вмінь і навичок навчальної, науково-дослідницької й суспільної роботи: при роботі із книгою, конспектом, комп'ютером, при підготовці до лабораторної роботи, заліку, до семінарських занять; самостійній роботі студентів, пошуку й зберіганні наукової інформації і т.д.;
- розвиток самостійності, активності, інтересу до розумової роботи (планування режиму роботи й своєчасної реалізації графіків навчального процесу, організація робочого місця і т.д.), виховання цілеспрямованості й дисциплінованості.

5.3 Реалізація демократичної й відкритої системи соціального партнерства

Найбільш плідний процес виховання й навчання забезпечується правильно побудованою системою взаємин між педагогом і тими, яких навчають.

Необхідними умовами для реалізації демократичної системи соціального партнерства в коледжі є:

- функціонування у коледжу класних керівників студентських груп. У їхній функції входить проблеми інформування студентів по різних питаннях життєдіяльності коледжу, наставництво й забезпечення соціального партнерства;
- регулярні зустрічі студентської молоді із представниками адміністрації коледжу, відділення, циклових комісій;

- участь представника студентського профкому, що виражає інтереси студентів, у роботі органів керування коледжу.

6. Форми й методи позааудиторної виховної роботи зі студентами

Завдання всебічного розвитку особистості студента найбільше ефективно вирішуються в процесі виховної роботи у вільний від занять час, головне призначення якої полягає в розвитку через різні її форми професійних, художніх, спортивних і інших здатностей студентів, у розширенні можливостей культурного й духовного росту.

Система поза навчальної виховної роботи (ПВР) включає:

- роботу коледжу в цілому та його відділення;
- проведення загальних свят;
- виховну роботу в гуртожитку.

Форми й методи позаучбової виховної роботи багатобразні:

- проведення читацьких конференцій, вечорів питань і відповідей, диспутів;
- презентація персональних виставок художників, фотографів; виставки наукових досягнень, інформаційного матеріалу про історію коледжу;
- організація відвідування концертів, спектаклів і т.д.;
- організація відвідувань музеїв, ознайомлення з пам'ятниками історії й культури міста, краю й країни;
- проведення наукових студентських конференцій, олімпіад, конкурсів студентських робіт, рефератів;
- формування в студентів високої правової культури, глибокої поваги до Конституції, законів України, принципам і нормам правового, цивілізованого суспільства не тільки в навчальному процесі, але й усім стилем життя коледжу, діяльності керівників усіх рівнів;
- Посилення правового виховання студентів, профілактичної роботи із запобігання порушень громадського порядку, правил гуртожитку шляхом організації лекцій і бесід із запрошенням фахівців органів суду, прокуратури й МВС;

Підвищення рівня фізичного виховання й спортивно-масової роботи шляхом:

- забезпечення зв'язку фізичного виховання студентів з навчальним процесом через систему фізкультурної освіти;
- удосконалювання методичних і наукових основ фізичного виховання;
- залучення студентів і викладачів у спортивні заходи;
- проведення масових спортивних заходів (спартакіади, краси, змагання з видів спорту і т.д.);

7. Організаційне забезпечення системи виховання студентів

Виховну роботу в коледжі очолює заст. директора з навчально-виховної роботи.

До складу входять:

Завідуюча відділення, класні керівники, вихователь, завідувач гуртожитком, голова студентського профкому, голова студентської ради коледжу і гуртожитку, що мають відношення до виховної роботи у коледжі.

Заст. директора з НВР покликаний:

- ініціювати й координувати діяльність усіх підрозділів коледжу, як виконавчого органу студентського самоврядування, що брав участь у виховній роботі зі студентами;
- здійснювати загальне керівництво й контроль над складанням і виконанням планів виховної роботи у коледжі.

Розробка планів, організація й контроль їх виконання, аналіз результатів із пропозиціями з удосконалювання виховної роботи покладається:

У коледжі - на заступника директора з НВР;

На відділеннях – на завідувачу відділення;

У гуртожитку – на вихователя та зав. гуртожитком.

Виконання планів виховної роботи забезпечується:

На відділенні: діяльністю завідуючої відділення; діяльністю різних суспільних студентських організацій; старостам відділення.

У студентському гуртожитку:

Роботою студентської ради гуртожитку разом з зав .гуртожитком. Студентська рада гуртожитку є органами студентського самоврядування в гуртожитку. Її роль полягає в залученні широкого активу студентів до участі в боротьбі за високу культуру побуту, за чистоту й порядок, за нетерпиме відношення до негативних явищ.

Необхідної складової процесу формування творчої особистості студента, підвищення його самостійності й відповідальності перед суспільством виступає студентське самоврядування.

Коло питань, до розв'язку яких можуть бути притягнуті студенти, різноманітне: участь в обговоренні підсумків навчальної й виховної діяльності, ефективності організації самостійної роботи студентів, розподіл місць у гуртожитку, включаючи прийняття поселення, виселення студентів з гуртожитків, в оцінці якості проведення занять і т.д.

Успішний розв'язок проблеми формування особистості майбутнього фахівця як професіонала й громадянина припускає що нове покоління зуміє подолати безініціативність і пасивність і почне будувати нове життя за законами сучасної цивілізації, що опирається не тільки на високорозвинену техніку й досягнення наукової думки, але й на широку й різносторонню духовну культуру, що включає повагу до всього навколишнього нас на планеті, і в першу чергу, до самого життя.

Пошук особистої позиції, змісту власного буття, особистий вибір і відповідальність за нього перед самим собою й усім суспільством стимулюють прагнення молоді до морального самовдосконалення, гуманності, гідності й честі.